

საქართველოს სსრ ფიზიკური კულტურისა და სპორტის სახელმწიფო კომიტეტისა და პროლეტარული კულტურის სახელმწიფო ორგანო

17 ნოემბერი, ხუთშაბათი, 1988 წ. № 220 (9887) © შპსი 8 კპ.

გამოცემის 1934 წლის 13 ნაწილიდან

სარედაქციო — საჯარო!

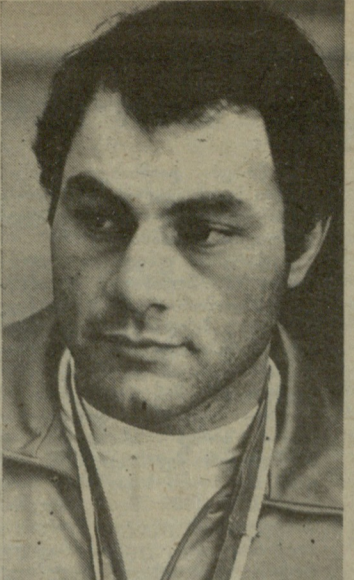
გავექცეთ... კამპან ურობას

დღეს უკვე თამაშად შეიძლება ითქვას, რომ მუშურ სპორტს დღეს ამოწურა და ის ერთგვარი „კამპანურობა“ა, რომელსაც იგი ქულების გამოდევნებასა და მიმდინარეობის გამო იძენს. იქნებ ეს ბევრს, განსაკუთრებით კი კონსერვატორულად განწყობილ სპორტულ მუშაკს, გახედულად და მიუღებლად კი მოეჩვენოს — რას მიქვია შეჯიბრების სპორტულ პრინციპზე უარის თქმაო, — იტყვის იგი და კიდევ არც იმას იტყვის, ალბათ, რომ მუშათა სპორტკლუბის პროგრამაში შევიტანოთ ისეთი ხალხური სახეობები, როგორცაა, მაგალითად, ლახტი, ჩილიკაჯონი, მრგვალი ვირი და კიდევ ვინ მოთვლის რამდენიმე რამ. მუშათა სპორტკლუბების დებულება ამას ითვალისწინებს, მაგრამ როგორ ვასრულებთ? გვერწმუნეთ, იმათ, ვინც თავისი ბრძოლის, ან საწარმოს საგულშემატკივროდ ტრინუნაზე მივა ფეხბურთისა და მძლეოსანთა სტარტებზე ნაკლებად არ დაინტერესებ ხალხური თამაშები. მხოლოდ ქართული ჭიდაობით არ უნდა მოვიხადოთ ვალი. ხალხური თამაშებითა და სპორტის ერთგვარი სახეობებით მუშათა სპორტკლუბების გამდიდრება ნამდვილად გადამაწყობდა ამ მასობრივ ასპარეზობას, ფიზკულტურის ქეშპირტ შეიქმნა და დააქვეყნა მას. ამის სრული შესაძლებლობა კი დღეს ნამდვილად გვაქვს. მტრის, ეს ჩვენი ვალია.

მეზობელი ჩამორთმევა, „სპორტსა და პირად ცხოვრებაში წარმატებების სურვილით“. სპორტული ზეიმისაგან გამოწვეული სიხარული ისეთი უნდა იყოს, რომ იგი მთელ ცხოვრებაში გაჟღერდეს. ამისათვის კი სწორედ რომ ფანტაზია და გამომგონებლობაა საჭირო. ამიტომ, იქნებ სიველით დაჯილდოების იმ ყავდასული ფორმის შეცვლაზე გვეფიქრა. ამ საკითხის წამოჭრას ისევ ჩვენი, ხალხური ტრადიცია იძლევა. ხომ უფრო მეტად უხდება ქართულ ჭიდაობაში გამარჯვებულს უოჩით, ან ქართული ნაბით დაჯილდოება? ამაზე წერუნვა კომენტარებისა და მართებთ, რომელთა მიერ გამოვსვებული სპორტული ატრიბუტიკა და სიმბოლიკა ნებისმიერ მუშათა სტარტებს დაამშვენებდა. ყველაფერი ეს უფრო მასობრივსა და მიმწოდებელს გახდება მუშათა სპორტს, მასობრივსა და ადგილობრივს სხვა საზოგადოების სპორტსმენთა „გადაბრუნების“ შემთხვევებს, ბოლოს მოუღებდა იმასაც, რომ წოგან „შტატიანი“ სპორტსმენები არ ჰყავდეთ კოლექტივებში.

წინადასაქალაქო ესტაბლიშმენტში (ამის მაგალითი თბილისშიც არის) ხომ ფრენბურთელები ან სპორტის სხვა სახეობების მიმდევრები გამომოწყავთ, ან კიდევ — მშდ კომპლექსის მრავალბიძგი, ამას წინათ ჭიდაობაში გამარჯვებულ რესპუბლიკურ შეჯიბრებაზე წოგანით დაწესებულმა წმინდა წყლის თანრიგისანი-მძლეოსნებით გავიდა ფონს... ყველაფერი ეს იმიტომ ითქვა, რომ მუშათა სპორტკლუბის, რომელიც დღეს რესპუბლიკაში მიმდინარეობს, დასდევული არაა მორიგი კამპანურობისაგან, რასაც ამათვე თვე უნდა შევალ, რომ გარდაქმნისა და სიხარულის ნაცვლად კვლავ ძველ კალაპოტში არ აღმოჩნდეს მუშათა სპორტი.

უზანდ ბიძინაძე.

თასი-ჯაჟი მჭადლიშვილს

ლენინგრადის ვ. ი. ლენინის სახელობის სპორტულ-საკონცერტო კომპლექსში მიმდინარეობს სსრ კავშირის თასის გათამაშება სამბოში, პირადი შეჯიბრება, რომელიც ადგილობრივ სპორტის მოყვარულთა დიდ ინტერესს იწვევს. რამდენიმე წინაშე უკვე გამოვლინდნენ საბატიო პირის მფლობელები. მათ შორისაა გორელი სამბისტი ჯემალ მჭადლიშვილი (82 კგ), რომელმაც ბრწყინვალედ ჩაატარა ყველა შეხვედრა, დაამარცხა თავისი ძირითადი კონკურენტები და პირველი ადგილი დაიკავა. თასის მფლობელები გახდნენ, აგრეთვე, არმიელი მოჭიდავეები ნ. ბაგიროვი (57 კგ) და ე. ხალიკოვი (74 კგ).

მეორე გაპარჯება

საბჭოთა კავშირის კალათბურთულ ვაჟთა ნაკრები გუნდის ტურნე შეერთებულ შტატებში ადგილობრივ სპორტის მოყვარულთა და სპეციალისტთა დიდ ინტერესს იწვევს. ოლიმპიური ჩემპიონის გამოსვლებს გულმოდგინედ აღვივებენ თავის პროფესიული კალათბურთის „მწვერვალები“. ისინი ჩვენს გუნდს დაყვებიან ქალაქიდან ქალაქში და ფირზე აღებუქადვენ მის თამაშს. ტურნე, ტრადიციულად, სამხრეთ კარიბის უნივერსიტეტის გუნდთან შეხვედრით დაიწყო. როგორც ვიცით, ეს ბრძოლა საბჭოთა კალათბურთელებმა მოიგეს. მეორე მატჩიც ჩვენებს იმავე შტატში ჰქონდათ, ოღონდ სხვა უნივერსიტეტის გუნდთან. სხვათა შორის, ამ სასწავლებლის სტუდენტები 1983 წელს ამერიკის საუნივერსიტეტო კალათბურთის ჩემპიონები იყვნენ, გუნდის უფროსი მწვრთნელი ჯიმ ვალუანო კი წლის საუკეთესო მწვრთნელად აღიარეს (მოყვარულებში). სტუმრებმა ეს შეხვედრაც მოიგეს — 86:71.

ვიღრე დღეობისთვის მსობრის ლაქრობა დინეება

ქანადაში იმით დაიწყო, რომ შევიდ 60 წლის ასაკში უფრო მხნედ და ცოცხლად გამოიყურება ვიდრე 30-35 წლის ქანადელი. თურმე საიდუმლოების მიზეზი გახლავთ ფიზკულტურა. ამ ფაქტმა გამოიზიანებლად იმოქმედა ქანადელების ეროვნულ თავმოყვარობაზე და... გაჩნდა ფიზკულტურასა და სპორტში ქალაქების მოსახლეობის მასობრივად მოზიდვის იდეა. ქანადელებმა წამოაყენეს წინადადება ჩატარდეს დღეობებისა და მხნეობისათვის მოსახლეობის დაუსწრებელი შეჯიბრება საბჭოთა კავშირის ქალაქებთან. საქართველოდან შეირჩა რუსთავი. ასეთი შეჯიბრების პირობები ამ რამდენიმე წლის წინათ დაუსტდა, საქმეში, როგორც მკითხველებმა იციან, გაზეთ „ნეესტის“ რედაქციაც ჩაერთა. ამ დღეებში რუსთავს ეწვივნენ ქანადელი სტუმრები: ქალაქ სანტა-ჯონისონის მერიის კანცლერი ენდრიუ უელსი და ამავე მერიის ხალხის თავიუფალი

დროის ორგანიზატორი სემაროვი ლოს შეფიტი-ბრედბერი. რუსთაველები, ვეღვალდ შეხვედნენ სტუმრებს რედაქციის გეტკვეთ ქანადელებთან მომავალი ურთიერთობისთვის მზადდებამ თავისი კეთილი კვალი უკვე დაატყო მებრ-ლურგთა ქალაქს. კეთილმოწყობა და გალამაზდა სპორტული ბაზები საცხოვრებელ ადგილებში, გაჩნდა მიმზიდველი ლოზუნგები, ქალაქის შესასვლელთან მოეწყო დამზობილებული ქალაქების მშვენიერი ხეივანი. როგორც რუსთავის სახალხო დეპუტატების საქალაქო საბჭოს აღმასკომის თავმჯდომარე თემურ დალაქიშვილმა სტუმრებთან შეხვედრისას აღნიშნა, რუსთაველები დიდი ინტერესით ეზადებინათ ქანადის ქალაქ სანტა-ჯონისონის მოსახლეობასთან დაუსწრებელი შეჯიბრებისათვის, ეს ურთიერთობა კი მყარად დაამყარებდა ამ ორ ქალაქს. ქანადელ სტუმრებს გააცნეს ქალაქის სპორტული ბაზები და ღირსშესანიშნაობები.

სურათზე: ენდრიუ უელსი (მარცხნივ) და გი ბრედბერი რუსთავში დამზობილებული ქალაქების ხეივის გახსნაზე რაულენ გაბრიტიის ფოტო.

განვიხილავთ პროექტებს

მსობრის კალათბურთი

რესპუბლიკაში ფართოდ განიხილავენ „სსრ კავშირის კონსტიტუციის (ძირითადი კანონის) ცვლილებებისა და დამატებების შესახებ“ და „სსრ კავშირის სახალხო დეპუტატთა არჩევნების შესახებ“ საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის კანონთა პროექტს. მე მხარს ვუჭერ ყველას, ვინც გამოთქვა შენიშვნა და შეიტანა წინადადება, რომ ყველა უმნიშვნელოვანესი საკითხი, რომელიც სახელმწიფო მნიშვნელობისაა, გამოტანილი იქნეს საყოველთაო-სახალხო განხილვისათვის. აუცილებლად ვთვლი გაუქმდეს კონსტიტუციის კანონის პროექტის 108 მუხლის მეორე პუნქტი, რომელიც მოითხოვს, რომ უფლება უნდა მიეცეს სსრ კავშირის

სახალხო დეპუტატთა ყრილობას დადგინდეს სსრ კავშირის შემადგენლობიდან მოკავშირე რესპუბლიკების გასვლის საკითხი. ეს მოთხოვნა ეწინააღმდეგება ამჟამად მოქმედი კონსტიტუციის 72-ე მუხლს. არც იმას ვეთანხმებ, რომ სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმს მიეცეს უფლება გამოაცხადოს საგანგებო ვითარება ცალკეულ რეგიონებში და თუ ეს საჭირო გახდა შემოიღოს ჩართვის განსაკუთრებული ფორმები. ეს უფლება, ჩემი აზრით, მოკავშირე რესპუბლიკებს უნდა დაეუბრავთ. თანავი ბასვიანი, საქართველოს პოლიტექნიკური ინსტიტუტის ფიზიკური აღზრდის კათედრის უფროსი მანაველებელი, სპორტის ოსტატი.

ნახევარი გზა განვლილია

სიფაროვოლში გრძელდება სსრ კავშირის I ლიგის მოქალაქე ვაჟთა ჩემპიონატი. ასპარეზობის 18 მონაწილეს შორის არიან ჩვენი რესპუბლიკის წარმომადგენლებიც ოსტატები ლაშა ჯანჭღავა და გია გიორგაძე. გათამაშდა 9 ტური. გათავაზობთ ჩვენი მოქალაქეების ტექნიკურ შედეგებს: VI ტური: რომანიშინი-ჯანჭღავა — 1:0, გიორგაძე-ხარბოტოვი — 0,5:0,5, VII. ჯანჭღავა-უღიბინი — გადილო, ტუქმაიკოვი —

გიორგაძე 0,5:0,5, VIII. ლუტიანი-ჯანჭღავა — 0:1, ლეონტი-გიორგაძე — გადილო, IX ტური: ჯანჭღავა — ბასინი — 0,5:0,5, გიორგაძე-რომანიშინი — გადილო. 9 ტურის შემდეგ გია გიორგაძეს 4 ქულა და 2 გადაღებული პარტია აქვს, ლაშა ჯანჭღავას კი 4 ქულა და 1 გადაღებული პარტია. შეჯიბრებას 6 ქულით ლიდერობს სემიონ დგორისი. ჩასატარებელი დარჩა 8 ტური.

ქალთა გუნდი დაინა ლიდერებს

საბარქანეთის ქალაქ სალონიკში გრძელდება საჭადრაკო ოლიმპიადის III ტურში საბჭოთა ნაკრებმა მორიგე გამარჯვებები მოიპოვა. ქალთა გუნდმა სძლია იუგოსლავიელებს — 3:0. ვაჟებმა კი არგენტინელებს აჯობეს — 3:0 (დაახლოებით თანაბარ პოზიციებში გადაიღო კარბოვ-პანოს პარტია). მსოფლიო ჩემპიონმა გარი კასპაროვმა დაამარცხა კამპორუ. გააცნობთ ქალთა და ვაჟთა გუნდების ზოგიერთი სხვა შეხვედრის შედეგებს.

ქალთა: ჩინეთ — ისრაელი 3:0, უნგრეთი — საბურქანეთი 2,5:2,5, რუმინეთი-კუბა 2:0 (1 პარტია გადაიღო), ინგლისი — ჩეხოსლოვაკია 2:1, გერ — ესპანეთი 1,5:1,5, ავსტრია — ფილიპინები 1,5:1,5. 3 ტურის შემდეგ 8,5-8,5 ქულით შეჯიბრებას ერთბაშად სამი გუნდი უდგას სათავეში. ესენი არიან საბჭოთა კავშირის, უნგრეთისა და ჩინეთის ნაკრები გუნდები.

ვაშაძე: რუმინეთი — ბერუ 3:1, ინგლისი — ისრაელი 3:1, ჩინეთი — იუგოსლავია 3:1, ბულგარეთი — სინგაპური 3,5:0,5, საბურქანეთი — დომინიკის რესპუბლიკა 3:1, ესპანეთი — ბარბადოსი 4:0, ფილიპინები — ვენესუელა 3:0 (1), უნგრეთი — ჩეხოსლოვაკია 2:2. კუბა — პოლანდია 2:2, დანია — გერ 2:2, აშშ — კანადა 1:0 (3), ბრაზილია — ესპანეთი 1,5:1,5 (1). აქ 3 ტურის შემდეგ ასეთი მდგომარეობაა: რუმინეთი — 11 ქული, სსრ კავშირი — 9,5 (1), ინგლისი, ბულგარეთი — 9,5-9,5, შვეიცია — 9 (1), უნგრეთი, პოლანდია, ესპანეთი, კუბა, ბერუ, შოტლანდია, ჩეხოსლოვაკია — 9-9.

IV და V ტურის შედეგები

თბილისში, საქართველოს პროლეტარების კულტურის სასახლეში მიმდინარეობს I ლიგის საბჭოთა კავშირის 35-ე ჩემპიონატი 100-

უკრდიან შაშვი. გათავაზობთ IV და V ტურების ტექნიკურ შედეგებს: IV ტური: ჩეხტოკოვი — ლეონისკი — გადილო, შეგოლევი —

კოლესნიკი — 0,5:0,5, ვიგერი — ტინგასი — 0,5:0,5, ვატუტინი — ზალიტისი — 0,5:0,5, სიზოვი — შვარცმანი — 0:1, პრესმანი — ერმაკოვი — 1:0, რეხვიანკოვი — ციპეისი — 0:1. V ტური: ლეონისკი — შვარცმანი — 0,5:0,5, ჩეხტოკოვი —

ვიგერი — 0,5:0,5, ზალიტისი — კოლესნიკი — 0,5:0,5, ერმაკოვი — ვატუტინი — 0,5:0,5, რეხვიანკოვი — პრესმანი — 0:1, შეგოლევი — სიზოვი — 1:0. 5 ტურის შემდეგ დაწინაურდ-

ნენ: კოლესნიკი, შეგოლევი, შვარცმანი — 3,5-3,5, ტინგასი, ზალიტისი, პრესმანი — 3-3. უზანა კიბაშვილი, სპორტის ოსტატი, შეჯიბრების მთავარი მსაჯი;

მეორე მარტო

პოსტალური

გაგანილის

დროს?

54-ე საშუალო სკოლა თბილისის მოწინავე სკოლების სათვალავში შედის. აქ მუშაობს ფიზიკური აღზრდის გამოცდილი, უნარიანი სპეციალისტი გრიგოლ ბურჯანაძე, მასწავლებელთა სამყაროში პატივცემული კაცი. ამ სკოლის პედაგოგიკური (დირექტორი გურამ ჭყუ-საძე) ავტორიტეტის ყველაზე მაღალი წილია კვიციანიძისთან ერთად შედეგით ფიზიკულთურის დარბაზში... თუმცა გაკვეთილი 10 წუთის დაწყებულა, IX კლასის მოსწავლეები დარბაზში სხედან, არც ღორბალიური გათბობა, მაგრამ არც ძალიან ცივა, ყოველ შემთხვევაში ეს არ არის დაგვიანებით გაკვეთილის დაწყების მიზეზი.

— რამდენი მოსწავლეა ჭყუფში? — ვეითხებით მასწავლებელს გრიგოლ ბურჯანაძეს.
— 82, აქედან 2 სხვა სკოლაში გადავიდა, ახლა კი გაკვეთილზე 18 მოსწავლე ესწრება.

ჭყუფს თვალის გადავადებით, რას სპორტული ფორმა არა აქვს, მაგრამ მათთან თბილისის განათლების უმაღლესი სასწავლებლის ფიზიკულთურის გაკვეთილიდან რაგვე, როგორც წესი, დარბაზში მიივს.

— სად არიან დანარჩენი მოსწავლეები? მასწავლებელმა მათ შეხებ არაფერი იცის.

ურნალში ჩავიხედეთ. გამოირკვა, რომ პირველ გაკვეთილზე იყო 28 მოსწავლე, მეორეს ესწრება 18.

დაიწყო მოსწავლეთა ძებნა და გაკვეთილის დასაწყისის მიმდინარეობის ხუთი ბავშვი შემოვიყვანეს დირექტორის კაბინეტში, დანარჩენ ხუთს კი ვერსად მიაგენს.

ფიზიკური აღზრდის სახანძომში ასეთ ავლელულ დამოკიდებულებაზე რომ აღარაფერი ვთქვათ, საკითხავია რატომ არ ესწრებოდა 10 მოსწავლეს გაკვეთილს, რას საქმიანობდნენ მოზარდები ამ დროს, ბოლოს და ბოლოს, სად იყო ის ხუთი მოსწავლე, რომლებსაც საერთოდ ვერსად მიაგენს? რატომ იყო, რომ მხოლოდ სკოლაში ჩვენის მიხედვით შემდეგ ატეხეს განაწილება? მანამდე კი ის მოსწავლეები არავის გახსენებია? იქნებ ეს ჩვეულებრივი ამბავია აქ და შეეჩვივნენ, ასეთი გაკვეთილები აღარავის ავლელდებ? თუ ეს მართლაც ასეა, მაშინ მოშლილი ყოფილა დისციპლინა და აღმზრდელითი მუშაობა სკოლაში. ფაქტი უდავოდ საგანგაშოა.

ახლა, როცა უმაღლესი სასწავლებლებში შესვლის წინ ფიზიკური მომზადებაში ნორმატივების ჩაბარება სავალდებულოა, ჩვენ ვგვონიან, ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებში მტკიცე ყურადღებით უნდა ეყოფილებოდნენ ფიზიკულთურის როგორც პედაგოგიკური, ისე მოსწავლეები და მათი შრომობები.

სხვა სკოლებში როგორია საქმე? „ლელო“ ამერიიდან ამ საკითხსაც განსაკუთრებულ ყურადღებას დაუთმობს.

თ. თომაშვილი.

დეკანოზი ნომარში
სამთარს
მომზადებული
გეგმაზე
ჭიათურის სპორტკომიტეტი გაცნობს, რომ ქალაქის ყველა სპორტული ბაზა მომზადებული ზედმა ზამთრის სეზონს. გათბობა ყველგან ჩაიბრუნა 10 ნოემბერს.

რატორა თვითნებობა მხოლოდ?

ბათუმში დამთავრდა საქართველოს მოსწავლეთა ანსოლოგური პირველბა პარაკში (შეჯიბრებაში ყველა ასაკის მოსწავლეები მონაწილეობდნენ).

გოგონათა შორის (18 მონაწილე) შესანიშნავად იასპარეზა 14 წლის თბილისელმა ოსტატობის კანდიდატმა ნინო ხურციდემ, რომელმაც დაუმარცხებლად განვლო შეჯიბრება და ბრწყინვალე შედეგით — 15 ქულით — საქართველოს ჩემპიონის სახელი მოიპოვა. ნინოს ეს წარმატება საგვებით კანონზომიერია. საქართველო ადგილს მისი დიდი წვლილი აგვისტოში ლატვიამ გაზარდულ საკავშირო გუნდურ პირველობაზე. მან თავის დაღწევა (7,5 ქულა 8-დან) I ადგილი დაიკავა და გუნდს შეტანა საქართველოში შესვლითა. როგორც ცნობილია, საქართველოს მოსწავლეთა გუნდმა ამ შეჯიბრებაში II ადგილი მოიპოვა.

ნინო ხურციდე გამოირჩევა დიდი შრომისმოყვარეობით, თამაშობს დინჯად და საიმედოდ. ვფიქრობ, მისი სახით ღირსეული შედეგება ელის სახელოვან ქართველ მოჭადრაკე ქალთა რიგებს. ამ გამოჩენებით ნინომ გოგონათა 1989 წლის საკავშირო პირველობაში (16 წლამდე ასაკის) მონაწილეობის უფლება მიიღო.

სასამოვრო სიურპრიზი შემოგვთავაზა 10 წლის ბათუმელმა ოსტატობის კანდიდატმა დინა დარჩიამ, რომელიც 12,5 ქულით II ადგილზე გავიდა. დინა უდავოდ ნიჭიერი გოგონაა. ამ ნიჭს კი სა-

თანადო წარმართვა სჭირდება, რაც მომავალში მხოლოდ კარგ შედეგს მოიტანს. დინა, ნინოს მსგავსად, მონაწილეობას მიიღებს 1989 წლის საკავშირო პირველობაში კადეტთა შორის.

11,5-11,5 ქულით III-IV ადგილები გაიყვეს თბილისელმა ნატო ედგვრამ და ქუთაისელმა სოფიკო ნიკოლაძემ. კოფიციენტის უკეთესი მაჩვენებლით III ადგილი ნატოს მიენიჭა. მისთვის ეს შედეგი სერიოზული მიღწევაა, რაც არ ითქმის საქართველოს სამგზის ჩემპიონ სოფიკო ნიკოლაძეზე. ამჯერად სოფიკო ზედმეტად თვითდაჯერებულად თამაშობდა, ამან კი ნორის მოჭადრაკეს არასასამოვრო შედეგი მოუტანა.

11 ქულით V ადგილი დაიკავა თბილისელმა მათა გრიგალაშვილმა.

მოწონება დაიმსახურა უმცროს ასაკში საქართველოს ჩემპიონის, 8 წლის ქუთაისელი სოფიკო ტყეშელაშვილის თამაში.

შედარებით უმწვალათო იყო ქაბუკა (16 მონაწილე) შეჯიბრება. აქ ჩემპიონობისთვის დაბალბი ბრძოლა განაღდა. კვლავ დამტკიცდა თბილისის უპირატესობა ცხაკაიელმა რომან სივინავამ (მწვრთნელი გონა ტყეშელაშვილი). მან 11 ქულით პირველი ადგილი დაიკავა. რომანი ხშირად იმარჯვებს რესპუბლიკურ შეჯიბრებებში, მაგრამ თუ სურს საკავშირო პირველობაში (1989 წლის საკავშირო პირველობაზე კადეტთა შორის) გამოიჩინოს თავი, უფრო მრავალფეროვანი უნდა გახადოს სადებიუტო რეპერტუარი, რაც გულმოდგინე მუშაობას მოითხოვს.

ფუნქციის ურთულესი ქიმიური პროცესების რეგულირება. ზემოთქმულიდან გამომდინარე, ადამიანის ორგანიზმისათვის აუცილებელია როგორც ჟანგბადი, ასევე ნახშირორჟანგი, მაგრამ ყველაზე მთავარი მაინც ჟანგბადისა და ნახშირორჟანგის ურთიერთშეფარდების კონცენტრაციის დაცვაა. დადგენილია, რომ ორგანიზმის ნორმალური ფუნქციონირებისათვის აუცილებელია ჟანგბადის 2 პროცენტი, ხოლო ნახშირორჟანგის 6,5 პროცენტი.

ამავე დროს, საყურადღებოა ეს გარემოება, რომ ატმოსფერულ ჰაერში ჟანგბადი ადამიანისათვის აუცილებელი 200-ჯერ მეტია, ხოლო ნახშირორჟანგი 10-ჯერ ნაკლები.

ლენას ახდენს სუნთქვის მექანიზმზე ჟანგბადი და ნახშირორჟანგი, ასეთი ცდა ჩატარეს. ზღვის პირას ადამიანს კაცს სუნთქვის დროს ხელოვნურად უკლებდნენ ჟანგბადს.

სუნთქვის სისწორე მანამდე არ შეცვლილა, სანამ ჟანგბადის შემადგენლობა ჰაერში 50 პროცენტამდე არ შემცირდა. სამაგიეროდ ჩასუნთქულ ჰაერში ნახშირორჟანგის სრულიად უმნიშვნელო დონის მომატებით საგრძობლად გაიზარდა სუნთქვის წუთმოცულობა. აქედან გამომდინარე დაადგინეს, რომ სუნთქვის პროცესის ძირითადი მარეგულირებელი ნახშირორჟანგი ყოფილა.

აბა დაუკვირდით, რატომ ურჩევნებ ბრონქიალური ასთმით და-

როგორ ვისუნთყოთ სწორად?

დადგენილია ისიც, რომ ადამიანი ნორმალურ მდგომარეობაში 21 პროცენტ ჟანგბადსა და მხოლოდ 0,03 პროცენტ ნახშირორჟანგს შეისუნთქავს. ყოველივე ზემოთქმულიდან გამომდინარე, ჟანგბადისა და ნახშირორჟანგის მუდმივი შეფარდება 6,5:2 უნდა იყოს.

ეს მტკიცედ საყურადღებო ფაქტია. ისიც ცნობილია, რომ ორგანიზმში ნახშირორჟანგის კონცენტრაციის 2 პროცენტამდე შემცირება ადამიანისათვის მომაკვლინებელია.

ახლა მოვუსმინოთ კ. ბუტეიკოს: ღრმა სუნთქვის დროს ადამიანი დიდი რაოდენობით იღებს ჟანგბადს და ასევე დიდი რაოდენობით გამოყოფს ნახშირორჟანგს, რის შედეგადაც ირღვევა ჟანგბადისა და ნახშირორჟანგის კონცენტრაცია. ამ დროს ჟანგბადი მყარად უკავშირდება ჰემოგლობინს, სუსტდება მისი რეაქცია და სისხლის წითელი ბურთულებით ორგანიზმს ნაკლები რაოდენობით აწვდიან ჟანგბადს და მასთან ერთად საკვებ ნივთიერებებს.

ორგანიზმიდან ნახშირორჟანგის დიდი რაოდენობით გამოყოფისას ირღვევა ნახშირორჟანგის კონცენტრაცია, რასაც თავის ტვინისა და გულსისხლძარღვთა შევიწროვება და სპაზმები მოჰყვება. პარადოქსია, მაგრამ ფაქტია, როცა ადამიანი დიდი რაოდენობით ჟანგბადს იღებს, ამავე დროს ჟანგბადის დეფიციტი განიცდის. ზემოთხსენებულად გამომდინარე, ღრმა სუნთქვა (ჰაერგენტილაცია) ისევე არასასურველია, როგორც ჟანგბადის ნაკლებობა (ჰიპოქსემია). ე. ი. აუცილებელია მუდმივად ჟანგბადისა და ნახშირორჟანგის ზემოხსენებული კონცენტრაციის დაცვა, რის მიღწევაც მხოლოდ ზერელე სუნთქვით შეიძლება, ამტკიცებს კ. ბუტეიკო. იმის დასადგენად, თუ რა გავ-

ვადებულებს მთავორიან ადგილებს და გამოქვამულებს, სადაც ამჟამად სამკურნალო დაწესებულებებიცაა განსხვავებული. აღბათ იმით, რომ იქ ჟანგბადის ნაკლებობა ერთგვარად არეგულირებს ჟანგბადისა და ნახშირორჟანგის კონცენტრაციას.

ოლიმპიური თამაშების ორგანიზმში, სპორტის დამსახურებულ ოსტატს, პროფესორი ა. ვორობიოვი ასეთ შემთხვევას აღწერს. ასპირანტად ყოფნისას იმისათვის, რომ პროფესორისთვის ჟანგბადის დიდი რაოდენობით მიღების მიყენება დაემტკიცებინა, საკუთარ თავზე ასეთი ცდა ჩატარა. რამდენიმეჯერ ღრმად ჩასუნთქვა ამოსუნთქვის შემდეგ სუნთქვა შეიკავა და როგორც თვითონ ამბობს, მოცულობითი დეფიციტი.

ამ ცდის ჩატარება ყველას შეუძლია, შეიძლება არ წაიქცეთ, მაგრამ ძლიერ თავბრუსხვევას აუცილებლად იგრძნობთ, არც გრძობის დაკარგვა გამოირიცხება. მიზეზი ზემოთ ვახსენეთ, დაირღვა ჟანგბადისა და ნახშირორჟანგის კონცენტრაცია, რასაც გულსისხლძარღვთა სისტემის სპაზმები მოჰყვება.

ყოველივე ზემოთხსენებულის შემდეგ, აღბათ ძნელი არ უნდა იყოს იმის მიხედვით, თუ რა მოუვიდა მოკრივეს, რომელზედაც წეროლის დასაწყისში ვგვიხილავთ საუბარს. მწვრთნელებს გულმოდგინებით შედეგად ჟანგბადის სიჭარბემ უარყოფითი შედეგი გამოიღო.

ქუთაისის მუშაობის დროს, უდიდესი რაოდენობით იხარჯება ჟანგბადი. ასე მაგალითად, თუ ჩვეულებრივ მდგომარეობაში ადამიანი წუთში 200 მილიგრამ ჟანგბადს ხარჯავს, ინტენსიური ფიზიკური დატვირთვის დროს ეს რაოდენობა 3-3,5 ლიტრამდე იზრდება.

100 მ. სიღრმის დროს მაღალი კლასის სპორტსმენი 79,2 ლიტრ-

საულის ოლიმპიურ თამაშებზე, რომელიც ტელევიზიით გადაიცემოდა, ჩემი ყურადღება მოკრივეთა ერთმა შეხვედრამ მიიქცია. წითელქაობიანი მოკრივე (გვარი არ მახსოვს) დიდი უპირატესობით ასპარეზობდა ორ პირველ რაუნდში და მის საბოლოო გამარჯვებაში ეჭვი არავის ეპარებოდა.

მეორე რაუნდის შემდეგ წითელ ქუთხეში მჯდომს, სეკუნდანტი დასველებულ პირსახეც მთელი ძალით სახის წინ უნიავებდა. მის ზურგს უკან მდგომ მწვრთნელს კი მოკრივისათვის გულმკერდზე შემოქმედთ ხელები და სუნთქვის გაძლიერების მიზნით მთელი ძალით ხან მოუჭერდა, ხან გაუშვებდა. მოკრივეს ნაბირზე გაიყოფილი თევზივით დაეღო პირი და რაც შეიძლება ღრმად სუნთქავდა.

მესამე რაუნდს საბედისწერო აღმოჩნდა მისთვის. ორი ნოკდაუნის შემდეგ მსაჯმა ბრძოლა შეწყვიტა.

ყველა გაკვირვებული იყო. მაინც რა მოხდა, რა მოუვიდა მოკრივეს, რომელიც მესამე რაუნდამდე საკმაოდ მხნედ გამოიყურებოდა?

მოხდა ის, რაც უნდა მომხდარიყო. მოკრივემ ნორმაზე მეტი რაოდენობის ჟანგბადი მიიღო.

მეგრე და ამას რა სჯობს, იტყვის სპეციალისტი. ადამიანი უფრო უფრო ღრმად სუნთქავს, მით რაც მეტი ჟანგბადს შეისუნთქავს, შესაბამისად ნახშირორჟანგსაც მეტს გამოყოფს, ამას კი ორგანიზმის ნორმალური ფუნქციონირებისათვის გადაწყვეტი მნიშვნელობა აქვს. განა ამის უარყოფა შეიძლება?

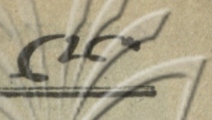
თურმე შეიძლება! გამოჩნდა ყველასათვის უცნობი ნოვოსიბირსკელი ექიმი კონსტანტინე ბუტეიკო, რომელმაც ეს თეორია ყირაზე დააყენა.

ისუნთქეთ ზერელედ, ჟანგბადის სიჭარბეს მხოლოდ ზიანი მოაქვს, გემტკიცებს იგი.

არ დაიჭეროთ, სისულელეა, ისუნთქეთ რაც შეიძლება ღრმად, დაიხრებით გვირჩევენ სპეციალისტები.

რა ექნათ, როგორ მოვიქცეთ, უარყოფით საუკუნეების განმავლობაში დამკვიდრებული თუ კ. ბუტეიკოს დავეჯეროთ?

სანამ პასუსს ვაკვირდეთ, გავერკვეთ სუნთქვის მექანიზმში. კარგად მოგვხსენებთ, სუნთქვა რთული ფიზიოლოგიური პროცესია და მისი ურთულესი მექანიზმის ახსნა პატარა სავაზეთო წერტილში შეუძლებელია, ამიტომ შევეცდებით სქემატურად შევჩერდეთ ძირითად მომენტებზე. შესუნთქული ჰაერი ფილტვის ალვეოლებში ზვდება. შიდა პარაციალური წნევის (დიფუზიის) შედეგად, სისხლი ნახშირორჟანგისა და ოქსიგენისა და ჟანგბადით გამდიდრებული ორგანიზმის ყველა უჯრედს გადაეცემა უფრო გასაძვირად რომ ვთქვათ, ჟანგბადი ყველა ორგანოს საკვები ნივთიერებებით ახარავს. რაც შეეხება ნახშირორჟანგს, მისი ძირითადი

საპროტა კავშირის ჩამოშორება ფეხბურთში

გათავაზდა სსრ კავშირის 51-ე საფეხბურთო ჩემპიონატის XXIX ტურის სტატისტიკური მოხსენება.

„სპარტაკი“ — „ლოკომოტივი“ 1:1 (1:0). გოლები: შალიმოვი („სპარტაკი“), რუსიაევი („ლოკომოტივი“) თერთმეტმეტრიანი.

გაფრთხილეს ატაულინი („სპარტაკი“) და მოსტოვი („ლოკომოტივი“).

დუბლიორები — 2:0.

„ტორპედო“ — „დინამო“ (მოსკოვი) 2:1 (1:0). გოლები: ი. სავიჩევი, გიცილოვი („ტორპედო“), ბოროდუვი („დინამო“) თერთმეტმეტრიანი.

გაფრთხილეს ბულანოვი („დინამო“).

დუბლიორები — 0:0.

„შახტორი“ — „უალვირისი“ 5:1 (3:0). გოლები: დრაგუნოვი, ევსევი, სმოლიანინოვი, სვისტუნე, პეტროვი („შახტორი“), ივანაუსკასი („უალვირისი“).

დუბლიორების მატჩი არ შემდგარა.

„კაიარატი“ — „არარატი“ 1:0 (0:0). გოლი: ქიდეკოვი („კაიარატი“).

გარე ვაფრთხილეს, შემდეგ კი მოედნიდან გააძევეს აღმათელი მასულდოვი.

დუბლიორები — 2:0.

„ნეფთი“ — „მეტალისტი“ 1:1 (1:1). გოლები: იაკუბოვი („მეტალისტი“) თერთმეტმეტრიანი, აბმედოვი („ნეფთი“).

დუბლიორები — 1:2.

„ჩერნომორცი“ — „ზენიტი“ 1:2 (1:0). გოლები: შჩერბაკოვი („ჩერნომორცი“). ლენინგრადელითა ორივე ბურთი სალენკომ გაიტანა.

დუბლიორები — 0:3.

გაფრთხილეს ვედენევი („ზენიტი“) და პერუბადენკო („ჩერნომორცი“).

„დნეპრი“ — „დინამო“ (მინსკი) 4:3 (2:2). გოლები: კოშელიუკი, ბაშკიროვი, ლიუტი, ჩერვონი („დნეპრი“), სოკოლი, ალენიკოვი, გომონოვი („დინამო“).

გაფრთხილეს გოკმანოვი, სოკოლი („დინამო“), ჩერვონი, კოშელიუკი („დნეპრი“).

დუბლიორები — 5:2.

„ბოლოტო“ ტურის შეხვედრებში მასპინძლებმა გაიმარჯვეს ხუთ მატჩში, სტუმრებმა — ერთში, ორი შეხვედრა დამთავრდა ფრედ. სულ ჩემპიონატის დაწყებიდან მასპინძლებმა მოიგეს 122 მატჩი, სტუმრებმა — 44, ფრედ 67 თამაში დამთავრდა.

„პრემიერლიგა“ სიას 16 გატანილი ბურთით ნებროპეტროვსკელი შახოვი უდგას სათავეში. მოსკოვის ლოკომოტიველ რუსიაევს ერთი ბურთით ნაკლებად აქვს გატანილი. მოსკოვის დინამოელ ბოროდიუსს 13, ხოლო სპარტაკელ როდიონოვს ანგარიშზეა 12 ბურთი.

„51-ე საპროტა“ ჩემპიონატში წითელი ბარათი აჩვენეს 10 ფეხბურთელს. აქედან 3-3 აღმათელსა და თბილისის დინამოელს.

„აზობ“ ხაჩატრიანმა (ერევნის „არარატი“) უმაღლეს ლიგაში 300 მატჩი ითამაშა.

„ხარკოვის“ მეტალისტი მეხუთე გუნდია, რომელმაც მიმდინარე ჩემპიონატში ამოწურა ფრთა ლიმიტი.

„ბრძანების“ მეტალისტი მეხუთე გუნდია, რომელმაც მიმდინარე ჩემპიონატში ამოწურა ფრთა ლიმიტი.

გათავაზების ცხრილი

დუბლიორთა შემადგენლობანი	თ.	მ.	ფ.	წ.	ბ.	ქ.
„დინ.“ მ.	29	17	8	4	41-20	42
„დინ.“ კ.	29	16	6	7	46-32	38
„სპარტაკი“	28	14	9	5	54-37	37
„დნეპრი“	30	15	6	9	46-36	36
„ტორპედო“	29	15	5	9	41-33	35
„უალვირ.“	28	12	9	7	38-19	33
„დინ.“ თბ.	29	11	10	8	39-36	32
„ზენიტი“	29	12	5	12	33-37	29
„მეტალი.“	29	10	7	12	42-37	27
„ლოკომ.“	27	10	6	11	33-35	26
„ჩერნომ.“	29	9	7	13	29-38	25
„არარატი“	27	8	5	14	39-49	21
„შახტორი“	28	8	5	15	36-49	21
„კაიარატი“	29	7	5	17	31-52	19
„დინ.“ მწ.	29	6	7	16	33-50	19
„ნეფთი“	25	3	8	14	14-36	14

განვლილ შაბათ-კვირას გაიმართა რესპუბლიკის საფეხბურთო ჩემპიონატის 38-ე ტურის შეხვედრები.

„სპარტაკი“ (ცხინვალი) — „ბახტრიონი“ (ახმეტა) 4:2. მსაჯი ვ. ეჯიბია (თბილისი). გოლები: რომელიძე, გ. ხუბეიშვილი-3 („სპარტაკი“), ვალაშვილი, თიგვიშვილი („ბახტრიონი“).

„მადნეული“ (ბოლნისი) — „მე-შახტი“ (ტყეპული) 6:4. მსაჯი ვ. ალიევი (თბილისი). გოლები: მოსიაშვილი, ბად. უგულავა, ბეს. უგულავა, ჯაგოვი-2, სამხარაძე („მადნეული“), ბოჭორიშვილი-2, რუსიაშვილი, ნატროშვილი („მეშახტი“).

„სქუთი“ (წაღუნება) — „ქართლი“ (გორის რ-ნი) 5:2. მსაჯი ვ. მიმინოშვილი (თბილისი). გოლები: ჩიკინოვი, მოისწრაფიშვილი-2, კვირიტია, მათუა („სქუთი“), მელაძე, იკოევი („ქართლი“).

„სამეგრელო“ (ჩხოროწყუ) — „სულორი“ (ვანი) 2:0. მსაჯი ი. კანდელიანი (თბილისი). გოლები: კვირიტია, ახალია („სამეგრელო“).

„მალაროელი“ (კიათურა) — „ივერია“ (ხაშური) 2:3. მსაჯი მ. მაღლაფრიძე (ქუთაისი). გოლები: სეკასტაშვილი-2 („მალაროელი“), ოსაძე-2, მალარაძე („ივერია“).

„სალხინო“ (გუგუთი) — „შადრევანი“ (წყალტუბო) 3:2. მსაჯი ვ. მიმინოშვილი (თბილისი). გოლები: მონია, ვ. მურგულიანი-2 („სალხინო“), ფესტევიანი-2 („შადრევანი“).

„დინამო“ (ზუგდიდი) — „მეტალურგი“ (ხუტაფონი) 7:1. მსაჯი ზ. ჯინჭარაძე (მხარაძე). გოლები: გერგენავა, მაღალიანი-2, ტიბუა, ვ. თუთბერიძე, აფაქიძე-2 („დინამო“), დადუბაშვილი („მეტალურგი“).

„ივრია“ (ცხაქია) — „ამირანი“ (ოჩამჩირე) 2:1. მსაჯი მ. კელიძე (თბილისი). გოლები: შონია, ნოდია („ივრია“), აფენდოშვილი („ამირანი“).

„დინამო“ (გაგრა) — „კოლხეთი“ (ხობი) 0:1. მსაჯი თ. სადილიანი (თბილისი). გოლი: ქომეთიანი („კოლხეთი“).

„ფიჭულთურის ინსტიტუტი“ (თბილისი) — „არმაზი“ (მცხეთა) 8:2. მსაჯი ჯ. წერეთელი (რუსთავი).

მსაჯთან კამათისთვის გაფრთხილეს თ. წიკლაური (ფიჭულთურის ინსტიტუტი).

34-ე ტურის შეხვედრა ბოლნისის „მადნეულსა“ და გორის რაიონის „ქართლს“ შორის დამთავრდა ბო-

საპროტა კავშირის ჩამოშორება ფეხბურთში

ლნისელთა გამარჯვებით 6:1. „ქართლის“ ხელმძღვანელებს საჩივარი ჰქონდა შეტანილი ამ მატჩზე. სპორტულ-ტექნიკურმა კომისიამ განიხილა რა საკითხი, საჩივარი უსაფუძვლოდ ჩათვალა და ანგარიში ძალაში დატოვა.

ეს შეხვედრა იმსაჯა ჯ. წერეთელი (რუსთავი). გოლები გაიტანეს ბად. უგულავა-2, ჯაგოვი-2, სამხარაძე-2 („მადნეული“) და მარგიშვილი („ქართლი“).

„სულორი“ — „დინამო“ (ზუგდიდი) 0:1. მსაჯი თ. სადილიანი (თბილისი). გოლი: კვირიტია („სულორი“).

„სამეგრელო“ — „დინამო“ (გაგრა) 0:1. მსაჯი თ. სადილიანი (თბილისი). გოლი: კვირიტია („სამეგრელო“).

„სალხინო“ — „მეტალურგი“ 0:1. მსაჯი თ. სადილიანი (თბილისი). გოლი: კვირიტია („სალხინო“).

„ივრია“ — „ამირანი“ 0:1. მსაჯი თ. სადილიანი (თბილისი). გოლი: კვირიტია („ივრია“).

„დინამო“ (გაგრა) — „კოლხეთი“ 0:1. მსაჯი თ. სადილიანი (თბილისი). გოლი: ქომეთიანი („კოლხეთი“).

„ფიჭულთურის ინსტიტუტი“ — „არმაზი“ 0:1. მსაჯი თ. სადილიანი (თბილისი). გოლი: ქომეთიანი („ფიჭულთურის ინსტიტუტი“).

„ივრია“ — „ამირანი“ 0:1. მსაჯი თ. სადილიანი (თბილისი). გოლი: ქომეთიანი („ივრია“).

„დინამო“ (გაგრა) — „კოლხეთი“ 0:1. მსაჯი თ. სადილიანი (თბილისი). გოლი: ქომეთიანი („კოლხეთი“).

„ფიჭულთურის ინსტიტუტი“ — „არმაზი“ 0:1. მსაჯი თ. სადილიანი (თბილისი). გოლი: ქომეთიანი („ფიჭულთურის ინსტიტუტი“).

„ივრია“ — „ამირანი“ 0:1. მსაჯი თ. სადილიანი (თბილისი). გოლი: ქომეთიანი („ივრია“).

„მეფრე“ 0:2, „პოლ. ინს. ქუთ.“ 0:1, „ქიმიკოსი“ 3:0.

მათაშორის — სათამაშოდ არ გამოცხადდა „მამისხანა“, „სოფ. მელსაე“ დამატებითი ჩათვალა.

III ჯგუფი აღმოსავლეთი ქვეჯგუფი
„მარაბა“ — „თუშეთი“ 1:0, „გარისი“ — „ალაზანი“ 1:1, „ქიმიკოსი“ — „ვარდისუბანი“ 1:4, „ნაფარეული“ — „გაგრა“ 5:2.

ცენტრალური ქვეჯგუფი
„ზარმა“ — „ბორჯომი“ 7:2, „მეფრე“ — „კოგნატი“ 2:2.

კავკასი სათამაშოდ არ გამოცხადდა ჯგუფი „ბაგათი“. ასევე გამოცხადდა სათამაშოდ არ ჩაივლია გორის „ავტომობილისტი“, ტყეპულში — ახალდების „მეფრე“. სამივე გუნდს ამ შეხვედრებში დამარცხებები ჩაეთვალი.

III ჯგუფის დასავლეთ ქვეჯგუფში ქულათა თანხმობი რაოდენობა 35-35 დაგროვეს სოხუმის სუბტროპიკისა და მხარაბის „მელექენური“ გუნდებმა. დებულუბის თანხმობა, გამარჯვების გამოსავლენად დანიშნულია დამატებითი მატჩი, რომელიც 19 ნოემბერს ქალაქ ცხაქიაში გაიმართება. შეხვედრის დასაწყისი 15 საათზე.

გათავაზების ცხრილი

I ჯგუფი
მდგომარეობა 15 ნოემბრისათვის

კოლხეთი	38	26	8	4	91-65	60
„სულორი“	38	24	7	7	68-39	55
„დინამო“ ზ.	38	22	10	6	89-48	54
„ამირანი“	38	18	8	12	65-47	44
„შადრევანი“	38	16	8	14	58-55	40
„სამეგრელო“	38	18	2	18	72-72	38
„მადნეული“	38	14	10	14	77-67	38
„სპარტაკი“	38	14	10	14	67-58	38
„დინამო“ გ.	38	16	5	17	45-50	37
„მეტალურ.“	38	15	7	16	64-63	37
„მალარ.“	38	16	4	18	63-66	36
„სამეგრელო“	38	14	8	16	55-55	36
„სქუთი“	38	14	6	18	62-62	34
„ივერია“	37	13	8	16	44-56	34
„დნეპრი“	38	11	12	15	41-48	34
„სალხინო“	38	13	7	18	52-66	33
„არმაზი“	38	11	11	16	48-58	33
„ივერია“	38	13	6	19	50-73	32
„მეშახტი“	38	11	10	17	39-58	32
„ბახტრიონი“	37	12	7	18	46-62	31
ფიჭ. ინს. თბ.	38	10	11	17	63-82	31
„ქართლი“	38	10	7	21	46-75	27

ფეხბურთი

თიბურაზ სტეფანის თასზე

ბოლნისში ჩატარდა თბილისის „დინამოს“ ყოფილი მენეჯერის, იქაური მკვიდრის, თიბურაზ სტეფანის სახელობის თასის რესპუბლიკური ტურნირი, რომელშიც მასპინძლებთან ერთად იბრძოდნენ გორის, ოჩამჩირის, წყალტუბოს, წალენჯიხის 1973-1974 წლებში დაბადებული მოსწავლე-ფეხბურთელები.

კვაბუკმა სპორტმწიფებმა ყვავილებით შეამკეს თეიმურაზ სტეფანის საფლავი. შემდეგ კი ქალაქის ცენტრალური სტადიონის სარბიელი მოსაპარეზე გუნდებს დაეთმო პირველ შეხვედრაში ოჩამჩირის „ამირანი“ დიდი ანგარიშით 5:0 დაამარცხა წყალტუბოელი მეტოქეები, ხოლო გორელებმა მინიმალური ანგარიშის სხვაობით 2:3 დათმეს შეხვედრა წალენჯიხის „სქუთთან“.

ყველაზე კარგად იასპარეზა ბოლნისის „სალხინო“, რომელმაც ოთხი შეხვედრიდან ოთხივე მოიგო და გამარჯვებაც მას დარჩა. მეორე ადგილი წილად ხვდათ ოჩამჩირელებს, ხოლო მესამე ადგილს წალენჯიხელები დაეუფლნენ.

საუკეთესო მეკარისათვის დაწესებული პრიზი ერგო ოჩამჩირელ ამირან სოსელიას.

ტურნირმა დიდი ინტერესი გამოიწვია რაიონის ფეხბურთის მოყვარულთა შორის და იგი ალბათ დიდად შეუწყობს ხელს რაიონში სპორტის ამ სახეობის, კერძოდ, ბავშვთა ფეხბურთის პოპულარიზაციას, მის წინსვლა-განვითარებას, რაშიც დიდი დამსახურება მიუძღვის როგორც ტურნირის ორგანიზატორებს — საქართველოს ფეხბურთის სამმართველოს, ისე მის მასპინძლებს, რომლებმაც ყველა ღონე იმპარტეს შეჯიბრება ორგანიზებად, მაღალ დონეზე რომ ჩატარებულიყო.

ურანგებს სჯარათ მიუძღვება პლატინისა

საზრანგეთის სპორტული პრესა ვრცელ კომენტარს უკეთებს ამ ქვეყნის ფეხბურთელთა ნაკრების უფროს მწვრთნელად გამოჩენილი ფეხბურთელის მიხეილ პლატინის დანიშვნას.

საფრანგეთის ფეხბურთის ფედერაციის ხელმძღვანელობის ეს გადაწყვეტილება იმდენად მოულოდნელი იყო, რომ პირველი, ვინც განცხადებულად დარჩა, თვით მ. პლატინი გახლდათ. მხოლოდ რამდენიმე დღის შემდეგ შეძლო საფრანგეთის ეროვნული ნაკრების ახალმა ხელმძღვანელმა თავის მოსაზრებათა ჩამოყალიბება:

— დიდი ყურადღებით დავაკვირდი მსოფლიო ჩემპიონატის შემარჩევ მატჩს კიბრის ნაკრებთან. ამ მატჩში მიღწეული ფრე ფრანგებისთვის არსებითად კატასტროფად იქცა. ჩვენი ნაკრები ახლა არაფრად არ ვარგა, იგი მჭიდროდ საფეხბურთო კონცეფციებით სულდამუდგა, ამიტომაც ცხადია, რომ გარდაქმნათა დრო დადგა. — თქვა მ. პლატინი. — აზრადაც არ მომივიდოდა, რომ ნაკრების მწვრთნელობას შემომთავაზებდნენ. დამიჯობა ფეხბურთის ფედერაციის პრეზიდენტმა ჟან ფორნე-ფაიარმა და შემომთავაზა დაუფრთხილეს დამეკავებინა ანრი კომისის პოსტი. მე დავთანხმდი. დიდი ხანია საფრანგეთის ნაკრებს სულ სხვაგვარად ვხედავ, ვიდრე ანრი მიშელს აქვს ეს პრაქტიკული დანერგოლი. ამიერიდან შევედრებ ჩემი გეგმები და იდეები საქმედ ვაქციო. ყველამ კარგად ვიცით, რომ უპირველეს

ამოცანად დასახული გვაქვს 1990 წლის მსოფლიო ჩემპიონატის ფინალურ ტურნირში მოხვედრა.

პირველი, რასაც გვავეთებ, ისაა, რომ ნაკრებში დავაბრუნებ 33 წლის ეან ტიგანას, რომლის ორგანიზატორული უნარი ახლა გუნდს მეტად სჭირდება. ამ შემთხვევაში ფეხბურთელის ასაკს მნიშვნელობას არ ვანიჭებთ. რა თქმა უნდა, მოვიწვევთ სხვა ფეხბურთელებსაც, მაგრამ მთავარი ისაა, რომ გუნდმა შემტევი ფეხბურთი ითამაშოს და ამავე დროს ძლიერი ჰყავდეს დაცვა. ბევრი რამ უნდა გადაწყვიტოს მსოფლიო ჩემპიონატში შესარჩევმა მატჩმა იუგოსლავიის ნაკრებთან.

მიუხედავად პლატინი კვლავ ამახვილებს ყურადღებას ჟან ტიგანაზე, მის დიდ სარგებლობაზე გუნდისთვის, ჟ. ტიგანამ ბრწყინვალედ ითამაშა ესპანეთისა და მექსიკის მსოფლიო ჩემპიონატებში, 51 მატჩი ჩაატარა საფრანგეთის ნაკრების შემადგენლობაში და მისი რიგები მას შემდეგ დატოვა, რაც საფრანგეთის ფეხბურთელებმა შარშან ევროპის ჩემპიონატის შესარჩევი მატჩი წააგეს ნორვეგიის ნაკრებთან. იგი ახლა „ბორდოს“ შემადგენლობაში გამოდის. ჟ. ტიგანას გარდა საფრანგეთის ნაკრებში კვლავ მიიწვიეს მცველები ალენ როში და ჟან-კრისტოფ ტუვენელი, ნახევარმცველი ჟან-პარკ ფერერი, იუგოსლავიის ნაკრებთან მატჩისთვის ემზადებთან გუნდის ახალმწვეულები ნახევარმცველი ეიკ გერი ნიციდან და თავდამსხმელი კრი-

სტიან პერესი „პარი სენ ჟერმენთან“

ფრანგულ ფეხბურთში ამჟამად შექმნილი სიტუაცია მოგვაგონებს იმას, რომელიც გერმანიის ფედერაციულ რესპუბლიკაში სულფედო რამდენიმე წლის წინ. მაშინ იქ მძიმე კრიზისის ვითარებაში მყოფი ნაკრები ჩააბარეს პოპულარულ ფეხბურთელს ფრანც ბეკენბაუერს, თუმცა, მის მწვრთნელად მუშაობის არც გამოცდილება ჰქონდა და არც სამაისო ლიცენზია. ფრანც ბეკენბაუერმა გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის ნაკრებს ახალი სული შთაბერა. ჯერი ახლა მიშელ პლატინზეა: შეძლებს თუ არა იგი საფრანგეთის ეროვნული გუნდის აღორძინებას?

ჩეხოსლოვაკია — ბელგია 0:0

გუშინ ბრატისლავაში გაიმართა მსოფლიო ჩემპიონატის შესარჩევი მატჩი ჩეხოსლოვაკიისა და ბელგიის გუნდს უმასპინძლა. შეხვედრა დამთავრდა ფრედ — 0:0.

„ალვის ღირსებისათვის“

ჩინის ფეხბურთში არსებობს გამოჩენილი ფეხბურთელის ი. ნეტის სახელობის კლუბი „ალვის ღირსებისათვის“. მის შემადგენლობაში შედიან ფეხბურთელები, ვინც 50 და მეტი მატჩი ჩაატარა სსრ კავშირის პირველი ნაკრების შემადგენლობაში. კლუბის წევრთა სია სადღეისოდ ასეთია:

1. ოლეგ ბლოხინი („დინამო“, კიევი) — 109
2. ალბერტ შეხტერნიოვი ცხკა — 89
3. რინატ დახაევი („სპარტაკი“, მოსკოვი) — 87
4. ვლადიმერ ბესნოვი („დინამო“, კიევი) — 75
5. ლევ იაშინი („დინამო“, მოსკოვი) — 75
6. ანატოლი დემიანენკო („დინამო“, კიევი) — 78
7. მურთაზ ხურცილავა („დინამო“, თბილისი) — 67
8. ვალერი ვორონინი („ტორპედო“, მოსკოვი) — 65
9. ვალენტინ ივანოვი („ტორპედო“, მოსკოვი) — 59
10. ვლადიმერ კაპლიჩინ ცხკა — 59
11. ი

როგორ ვისუნთქოთ სწორად?

(დასასრული)

ებთ, ნორმალური კონცენტრაცია 6,5 პროცენტს უდრის) და არაღამაყმაყოფილებლად ითვლება. 30 წამით სუნთქვის შედეგად ნახშირორჟანგის კონცენტრაციის 5,0 პროცენტს უდრის და დამაყმაყოფილებლად ითვლება, ე. ი. რაც მეტია სუნთქვის შედეგების ხანგრძლივობა, მით უკეთესია ნახშირორჟანგის კონცენტრაცია.

საბოლოოდ უნდა ითქვას, რომ კ. ბუტევიკის რეკომენდაციას დიდი სარგებლობის მოტანა შეუძლია ამის გარანტიას. მისი მეთოდის უზარალოება, ყველასათვის მისაწვდომობა, ბრონქიალური ასთმისა და სხვა უძიმესი დაავადებისაგან განკურნებული ავადმყოფი.

კ. ბუტევიკის მეთოდის ათვისებლა არც ისე ძნელია, საჭიროა მხოლოდ გამოცდილი და კვალიფიციურებული სპეციალისტის დახმარება. სამწუხაროდ, როგორც ხშირად ხდება, კ. ბუტევიკის მეთოდს განმრთობის დაცვის სპეციალისტები დიდი აღფრთოვანებით არ შეხვედრიან, თუმცა მან საავტორო უფლება ჯერ კიდევ 1983 წელს მოიპოვა. სსრკ განმრთობის დაცვის სამინისტროს 1986 წლის 10 მაისის დადგენილებით, პრაქტიკის უარყოფისა და შემოწმების შედეგად, როგორც იქნა კ. ბუტევიკის მეთოდიცა ოფიციალურად აღიარეს და შესაბამისი რეკომენდაციებიც დაეგზავნა სამედიცინო დაწესებულებებს.

კ. ბუტევიკის მეთოდს ოფიციალურად აღიარეს.

ლურად ასე ეწოდება: „ბრონქიალური ასთმის მკურნალობა, ფილტვების ნებისყოფით ვენტილაციისა და ამოსუნთქვის შემდეგ სუნთქვის შედეგებით“.

ცალკე რეკომენდირებული ბუტევიკისული ბავშვთა ბრონქიალური ასთმის არამედიკამენტოზური მკურნალობის მეთოდიცა. შეიძლება დასათუთრებაში ერთგვარ გაუგებრობას იწვევს სიტყვა ნებისყოფით, მაგრამ აქ ყველაფერი ნათელია, ნებისყოფით იმეტომ, რომ წლების განმავლობაში შესისხლბორცეული სუნთქვის რიტმის და სტერეოტიპის შეცვლა გარკვეულად ნებისყოფასაც და ერთგვარ ხევის გამოუმუშავებასაც მოითხოვს. საკვებში პრესიის სწორების განმრთობის დაცვის სამინისტროს რეკომენდაციების, დადებითი გამოცდილებისა და ასობით განკურნებულთა სამადლობელი წერილების მიუხედავად (გაზეთი „ინვესტია“ 17 მარტი და „სოფეტსკი სპორტი“, 17-24 ივლისი 1988 წ.), სამწუხაროდ, კონსტანტინე ბუტევიკის მეთოდის განსაზოვადებლად სერიოზული ნაბიჯი აღმდეგ არ გადადგმულა (თუ არ ჩავთვროთ ნოვისობირსკში, მოსკოვში და სხვა ქალაქებში გახსნილ სამკურნალო კოლოპრატეებს).

მაინც როგორ ვისუნთქოთ? მე, პირადად საკუთარი გამოცდილების საფუძველზე მთლიანად კ. ბუტევიკის მომხრე ვარ.

ივანი პირველშვილი, დოცენტი.

პაციენტებზე რედაქციას ვიცით, რომ ძიულში სეულის ოლიმპიურ თამაშებში გამოდიოდა ორი ქართველი ფალავანი ამირან ტოტიაშვილი მესამე ადგილი. ხომ არ შეგპოლით ური შედეგები?

აკითხვანი — ვახუთი

და გიორგი თენაძე, ორივემ დაიკავა გავაცნოთ ამ ასპარეზობის ტექნიკური ლეგენდები (თბილისი).

გასრულეთ. აკითხველის თხოვნას წინააღმდეგობა ვეწინააღმდეგებო და გიორგი თენაძეს ვაგაცნოთ სეულის ოლიმპიადის ტექნიკური მხედველობა.

ოლიმპიადის პატივად

- 60 კპ.**
1. კიმ ჩი იუპი (სამხრეთი კორეა)
  2. კეიტი ასანო (აშშ)
  3. ამირან ტოტიაშვილი (სსრკ)
  3. სინძი ხოსოკავა (იაპონია)
  5. პატრიკ რუ (საფრანგეთი)
  5. უუ ცაი ხანანი (ტაივანი)

ამირან ტოტიაშვილი პირველ წრეში დამარცხდა კიმ ჩი იუპთან (სამხ. კორეა), დამამშვიდებელ წრეში მოუგო მოხამედის მადხარს (სურინამი), ჰელმუტ დიტცს (გერ) და პატრიკ რუს (საფრანგეთი).

- 65 კპ.**
1. ლი კიონ კინი (სამხრეთი კორეა)
  2. იანუშ პავლოვსკი (პოლონეთი)
  3. იოსუპი იანამოტო (იაპონია)
  3. ბრიუნი პარაბატი (საფრანგეთი)
  5. ბრუნტ კუპარი (ახალი ზელანდია)
  5. ტამარ ბუიკო (უნგრეთი)
- 71 კპ.**
1. მარკ ალექსანდერი (საფრანგეთი)
  2. სვენ ლოლი (გერ)
  3. ბიორტი თენაძე (სსრკ)
  3. მაიკლ სუინერი (აშშ)
  5. ბარტალან ხაიბოვი (უნგრეთი)

თენაძემ წინასწარ შეხვედრაში მოუგო ფრედი ტორესს (საფრანგეთი), პირველ წრეში — განჯაბაძეს და ნოვოს (ნეპალი), მეორე წრეში — ტახინიკო კოვას (იაპონია), მესამე წრეში — სტიუარტ ბრენსს (ავსტრალია), მეოთხე წრეში დამარცხდა მარკ ალექსანდერთან, დამამშვიდებელ შეხვედრაში თენაძემ დამარცხა ბერტალან ხაიბოვი (უნგრეთი).

- 78 კპ.**
1. ვალდემარ ლეზნი (პოლონეთი)
  2. ფრანკ ვანეკი (გერ)
  3. ბაშირ ვარაივი (სსრკ)
  3. ტორსტენ ბრეში (გერ)
  5. კეიტი ასანო (აშშ)
  5. პასკალ ტაიო (საფრანგეთი)
- 86 კპ.**
1. კიტი ასანო (აშშ)
  2. ვლადიმერ შისტაკოვი (სსრკ)
  3. ბენ სპინკო (ნიდერლანდები)
  3. აკინეზ ოსაკო (იაპონია)
  5. ფაბიენ კანეო (საფრანგეთი)
  5. დენსინ შაიტი (ინგლისი)

- 95 კპ.**
1. აურელი მიხალი (ბრაზილი)
  2. მარკ მაილინი (გერ)
  3. რობერტ ვან დე ვალე (ბელგია)
  3. დენის სტიუარტი (ინგლისი)
  5. იანუშ პავლოვსკი (პოლონეთი)
  5. ირში სოსნა (ჩეხოსლოვაკია)

- +95 კპ.**
1. სტიუარტი სანტო (იაპონია)
  2. კინი შტორნი (გერ)
  3. ჩო იო ჩარი (სამხრეთი კორეა)
  3. ბრიუნი პარაბატი (სსრკ)
  5. დიტირი ზაპრინი (ბულგარეთი)
  5. იუბან დუბოვსკი (უნგრეთი).

ჯეკ ლამოტა

შეუბნარი ხასიათის გამო, „ბრონქსელ ხარად“ წოდებული ამერიკელი მოკრივე ჯეკ ლამოტა დაიბადა ნიუ-იორკში, მაგრამ ბავშვობის მეტი წელი გაატარა ბროქსის მიდამოებში. იგი უზნის ყოფილი იყო, არც მოზრდილობა ეპყებოდა. თუკი ყურს მოჰკრავდა ბიჭები ჩხუბობენო, უძალი იქ გაჩნდებოდა. ამ ქუჩურ „ჩემპიონატებში“ ჯეკი მუდამ გამარჯვებული გამოდიოდა. ლამოტა მისთვის ჩვეული იუმორით იტყვის ხოლმე — ვიდრე პროფესიონალი მოკრივე ვაზდებოდი, ათასზე მეტი ჩხუბი მაქვს მოგებულყო ქუჩაში. ჯეკი მიაბარეს სარეფორმო სკოლაში, სადაც იგი შეხვდა შემდგომში რინგის ცნობილ ოსტატს, როკი გრაციანოს, სწორედ იქ შეუამბავდნენ ისინი გზას აცდენილ ბიჭებს და დამით დაუბატოებულ სტუმრებად ევლინებოდნენ ჩხუბებსა და მალაზიებს. ერთხელ ორთავე კრივის დარბაზში აღმოჩნდა და სამუდამოდ აიღეს ხელი ხელმრუდ საქმიანობაზე. ჯეკ ლამოტამ დაიწყო საგულდაგულო წვრთნა, მოიგო რამდენიმე ასეული ბრძოლა და ბოლიანტის სარტყელი მოიპოვა. „ვგრძობდი, ვალდებულები ვიყავი დირსეულად მეტარებინა ჩემპიონის სახელი და ახლოს აღარ ვეკარებოდი ძველ ამფონებს“, — იგონებს ლამოტა. იგი მალე გადადის პროფესიონალებში და იწყებს ბრძოლებს მსოფლიოს ჩემპიონის ტიტულის მოსაპოვებლად. მისთვის უცხო როდი იყო წაგებებიც, მაგრამ რინგის ეს ნამდვილი გლადიატორი ჯიქურ მიიწვიდა მიხნისაკენ. მან ჩაატარა პატჩები ჯოუზ ბეზოსთან, ფრიც ზოუიკსთან, ტომი ბელისთან, რომელთაგან ზოგი მსოფლიოს ყოფილი ჩემპიონი გახლდათ, ზოგი კი შერაცხილი უკვირგვინო ჩემპიონად და საერთო ჯამში გამარჯვებული გამოვიდა ამ მძიმე ბრძოლებიდან. არასტრუქტურულ მატჩები მოუგო, ასე ვასინჯეთ, მძიმე წონის მოკრივეებსაც პოლმან ვილიამსს, ანტონ რაიკს, ტონი ჯენისს და 1949 წლის 16 იანვარს შეხვდა ფრანგთა სათავეანებელ კერას; მარსელ სერდანს. მეათე რაუნდში სერდანს მხარი ეღობო და ვედარ შეძლო ბრძოლის გაგრძელება. ასე განდა ჯეკ ლამოტა მსოფლიოს ჩემპიონი საშუალო წონაში.

ჯეკ ლამოტამ ორჯის დაცვა თავისი ტიტული. პირველად 1951 წლის 12 ივლისს, ნიუ-იორკში, ტიბერიო მირისთან, 15-რაუნდობი მატჩის დროს, მეორედ კი — ლორან დოტეოლთან, ვისაც ნოკაუტი აწვნია მაშინ, როცა მეხუთემეტე რაუნდის დამთავრებას 13 წამი აქვდა და მეტოქე კი ქულუბით წინ იყო.

ყოველდღე ეს მომომქმედა კაცმა, ვისაც საამისო პირობები არ გაანდა. ოჯახში მუდამ არეულობა ჰქონდა. ეს იყო მეტად თავისებური პიროვნება, რომელიც ვერ იტანდა ერთ გადამარჯვებულ სიტყვასაც. ჯეკ ლამოტა ხუმრობით ამბობდა, რინგზე არ მიიღია იმდენი ზიანი, რამდენიც ცოდვებმა მომაცუნაო. ეს მართლაც ასე იყო, რადგან კრივი მოითხოვს დამშვიდებულ ნერვებს. სპასმარტული პროციებს, შავალბრიცხვან ბავშვებზე, მეორე ძალა გამოეცალა და მოე-

ლი სამი რაუნდის მანძილზე შეგარ რეი უწყლოდ მიცემდა. ლამოტა ხუმრობასაც არ იშლის, იგი ოხუნჯობს, რომ მისთვის იმდენი მიტყუა მიკავს დიბოტე რუმ არ დამქნაო, რომა, სიმართლე გითხროთ, ისიც მივიკის, თვითონ როგორ არ შეუწყუხდაო გულს.

ჯეკ ლამოტა ამის შემდეგ კიდევ რამდენჯერმე გამოვიდა რინგზე, მაგრამ ვერა და ვერ მიიღწია ძველებურ ძალმოსილებას. ექსპერტთა თანა შედიხედ ორჯერ წააგო ბობ მარფისთან და ნორმან პერსტონთან, შემდეგ ისევ მოეცა ძალა და ფრედ დამბიერა ეუჭენ პერსტონთან ბრძოლა, დაამარცხა ბობ მარფი, მაგრამ კვლავ წააგო, ამჯერად დენი ნარდიკოსთან. 1953 წელს საერთოდ არ გამოსულა რინგზე, დაბოლოს უკანასკნელ ბრძოლაში დამარცხდა ბილი კილგორთან და თავი დაანება კრივს.

ჯეკ ლამოტამ დირსეულად განვილო თავისი გზა რინგზე. მან 106

ჯეკ ლამოტას (მარცხნივ) და ტიბერის შეხვედრის ეპიზოდი.

რობინსონის აშკარა უპირატესობით, გამარჯვების სასწორი არცთუ იშვიათად გადახრილა ჯეკ ლამოტას მხარეზე, ასე რომ, რინგის უბალო გლადიატორი, რეი შუგარ რობინსონი მცირე უპირატესობით იმარჯვებდა ხოლმე. იგი რამდენჯერმე აღმოჩნდა ნოკდაუნში და ერთხელ გონგმაც კი იხსნა ნოკაუტისაგან. რობინსონი და ლამოტა უკანასკნელად შეხვედნენ ერთმანეთს 1951 წლის 14 თებერვალს ჩიკაგოში, წმინდა ვალენტინის დღეს. ამ ბრძოლას სპორტულმა კორესპონდენტებმა ჯეკ ლამოტას გვერდის დღე დაარქვეს. ლამოტა ამ მატჩის შესახებ გულახდილად აღიარებს, რომინსონმა დამყაზნაო, მაგრამ ამის მიზეზად თვლის იმას, რომ იგი, თავისი სპორტული კარიერის მეორე ნახევარში უნდა გამოსულიყო რინგზე, როგორც ქვემძიმე წონის მოკრივე. მაგრამ რადგან აქ ფულის მოგების ნაკლები საშუალება იყო, მას უხდებოდა გამოღმებით წონის დაკლება. ლამოტა იგონებს, რომინსონთან მატჩის წინ იმდენი დავიკელო, რომ ვარჯიშის თავიც აღარ მქონდა, მისუსტებული ვეგდე ლოგინეო. მიუხედავად ამისა, განაგრძობს იგი, ათი რაუნდის განმავლობაში რობინსონის შეტევებს კონტრშტრეგებით ვასაუბობდი, მეორე ძალა გამოეცალა და მოე-

ბრძოლიდან მოიგო 83, აქედან 30-ჯერ ნოკაუტით, 4 შეხვედრა დაამთავრა ფრედ, წააგო 19-ჯერ (4-ჯერ ნოკაუტით).

ამის მერე მსოფლიოს ყოფილმა ჩემპიონმა ერთ-ერთი ცათამბეჯენის თავზე გახსნა ლამის კლუბი და ცხოვრების სახსარს შოუ-ბიზნესის შოულოდდა.

ჯეკ ლამოტას ერთხელ კიდევ მოუწია რინგზე დაბრუნებამ, ოლონდ ამჯერად ხელოვნების გზით. იგი ვახდა თანავეტორი მის ცხოვრებაზე შექმნილი სცენარისა, სახელწოდებით „მძინვარე ხარი“, რემისს მიხედვით გადაღებულ ფილმში ჯეკ ლამოტას როლი ბრწყინვალედ განასოცილა პოლიგულის კინოვარსკვლავმა დენირომ. უთუოდ ისიც აღსანიშნავია, რომ ამ ფილმისათვის დენირო გავრთნა თავად ჯეკ ლამოტამ. „მე თითქმის აღარავინ ვახსოვი და საოცრად გამიხარდა, როცა ამ კინოსურათში მომიხდა მონაწილეობის მიღება როგორც სცენარის თანავეტორსა და როგორც შვერთელს. ჩემთვის დიდად საინტერესო და სასიხარულო იყო მეშინრა რარიგ აღდგებოდა ეკრანზე ჩემი წარსული, რინგზე აღბეჭდვისა თუ დაცემის დღეები. ასე მეგონა მეორედ დავიბდე“, — წერს ექსპერტიზის ბიონი.

აღიშნარ ბიორგამა.

„პირველი სლოპის“ უინალი

ნიუ-იორკი. „მედისონ სკვერ გარდენის“ დარბაზში დაიწყო „პირველი სლოპის“ ფინალური ტურნირი, რომელიც მონაწილეობს მსოფლიოს 16 უძლიერესი ჩოგბურთელი ქალი.

პირველი წრის შეხვედრათა შედეგები: ნატალია ზვერევა — ჰელენ კელესი (კანადა) 6:2, 1:6, 6:2, ლარისა სავჩენკო — მარტინა ნავრატილოვა (აშშ) 7:6, 3:6, 3:6, შტეფი გრაფი — კლაუდია კოდე-კილ-

„სპორტპროგნოზი“

46-ე ტირაჟის შედეგები
სპორტული ლატარიების მთავარმა სამმართველომ შეაჯამა „სპორტპროგნოზი“ 46-ე ტირაჟის შედეგები, რომელიც 1988 წლის 13 ნოემბერს გაიმართა.

„სპორტპროგნოზი“ 46-ე ტირაჟში დაშვებულია 1.318.091 ვარიანტი. ექვთი ნომერი ვერავინ გამოიკნო. ხუთი ნომრის გამოცნობისთვის (28 ვარიანტი) მოგე-

ბამ შეადგინა 2.131 მანეთი, 4 ნომრის გამოცნობისთვის (1.381) — 42 მანეთი, 3 ნომრის გამოცნობისთვის (26.681) — 3 მანეთი.

„სპორტპროგნოზი“ 46-ე ტირაჟში დაშვებულია 13.133.749 ვარიანტი. 5 ნომრის გამოცნობისთვის (41) მოგებამ შეადგინა 9.619 მანეთი, 4 ნომრის გამოცნობისთვის (6.150) — 109 მანეთი, 3 ნომრის გამოცნობისთვის (181.059) — 5 მანეთი.

ში (ორივე — გერ) 6:1, 4:6, 6:1, პამ შრაივერი (აშშ) — სილოვა პანიკა (გერ) 6:3, 6:4, მანუელა მალევიკი (ბულგარეთი) — ლორი მაქნიელი (აშშ) 6:1, 6:0.

შვერევა მორიგ ტურში ეთამაშება გაბრიელა საბატინი (არგენტინა) — კატერინა მალევესა (ბულგარეთი) შეხვედრაში გამარჯვებულს.

რედაქტორი თ. ბაჩინიძე.

საქართველოს სპორტსაქკომი და გაზეთ „ლელოს“ რედაქცია თანაგრძობას უცხადებენ სპორტის დამსახურებულ ოსტატს რომან რურუას ძმის

შურღუბი ვლადიმერის ძე რურუას
გარდაცვალების გამო.